

A man and a woman are seen from behind, embracing each other in a muddy field. The man is wearing a dark jacket and blue jeans, while the woman is wearing a dark jacket, black leggings, and brown boots. In the background, there is a large pile of concrete blocks and some trees under a cloudy sky.

Liefde op het erf

TABOER maakt mentale zorgen in de agrarische sector bespreekbaar. Want praten over wat écht speelt op het erf is niet altijd vanzelfsprekend. In deze blog vertelt Esther hoe ingewikkeld dat kan zijn – en waarom het toch zo belangrijk is. Met dit fictieve familieverhaal wil TABOER laten zien dat je er niet alleen voor staat.

Het erf is stil als Marije 's ochtends de gordijnen openschuift. In de verte loeit een koe. Voor wie hier niet woont, lijkt het idyllisch: ruimte, rust, het ritme van de seizoenen. Voor Marije is het vooral thuis. En tegelijk ook werk. Familie. Geschiedenis.

Ze schenkt koffie in en kijkt naar buiten, waar haar man Henk richting de stal loopt. Ze zijn vijftien jaar samen, waarvan twaalf op deze boerderij. Toen ze elkaar leerden kennen, had ze geen idee hoe het boeren-

leven zou ingrijpen in hun relatie. 'Ik wist wel dat hij boer was,' zegt ze later. 'Maar ik wist niet dat het bedrijf zó verweven was met alles.'

Marije groeide op als dochter van twee leerkrachten. Toen ze Henk ontmoette, was hij al duidelijk: hij wilde het bedrijf van zijn ouders overnemen. 'Ik dacht toen: prima, we zien wel.' Wat ze toen nog niet kon overzien, was dat ze niet alleen met Henk trouwde, maar ook met het bedrijf. Werk en privé lopen hier naadloos in elkaar over.

‘Ik wist wel dat hij boer was, maar ik wist niet dat het bedrijf zó verweven was met alles.’

Henk is de oudste zoon. Zijn vader Jan runde het melkveebedrijf veertig jaar, moeder Els deed ‘alles eromheen’. Officieel zijn Jan en Els een paar jaar geleden teruggetreden, maar in de praktijk zijn ze er elke dag. ‘Ze wonen naast ons,’ zegt Henk. ‘Dat is handig, toch? Ze passen op de kinderen, helpen mee.’ Marije knikt, maar haar blik verradt dat het niet altijd zo simpel is.

Met de beste bedoelingen
Het begon klein. Ongevraagd advies over de opvoeding. Opmerkingen over het huishouden. Marije slikte het in. Ze wilde geen ruzie. Maar na jaren begon het te wringen. ‘Ik voelde me soms te gast,’ zegt ze. ‘Op mijn eigen erf.’ Henk zag het lange tijd niet. Voor hem was dit normaal. Hij was hier opgegroeid, met ouders die altijd aanwezig waren. ‘Ik dacht: ze bedoelen het goed,’ zegt hij.

Het keerpunt kwam toen Marije op een avond zei: ‘Ik voel me soms een indringer in jullie boerenleven.’ Die zin bleef hangen. Voor Henk was het confronterend. Want hoe kies je tussen je partner en je ouders? Het bedrijf is al generaties in de familie. Loyaliteit zit diep.

Die spanning bleef niet zonder gevolgen. Henk werkte lange dagen, Marije voelde zich alleen. Gesprekken eindigden vaak met: ‘Het kan nu eenmaal niet anders.’ Totdat ze vastliepen. Een gesprek met een buitenstaander – eerst met TABOER en vervolgens met een agrarische coach – bracht ruimte. Niet meteen oplossingen, maar wel woorden voor wat er onderhuids speelde.
‘Wat ik daar leerde, is dat loyaliteit niet betekent dat je jezelf moet wegcijferen,’ zegt Henk. ‘En ook niet dat je partner dat moet doen.’ Ze begonnen afspraken te maken. Over tijd voor elkaar. Over grenzen richting ouders. Over hoe ze beslissingen nemen: eerst samen, dan pas met de familie. Het ging niet vanzelf. ‘Mijn ouders moesten

ook wennen,’ zegt Henk. ‘Zij deden alles vanuit betrokkenheid. Maar betrokkenheid kan ook te veel worden.’ Jan, Henk’s vader, draait zijn pet in zijn handen als hij hierover vertelt. ‘Je denkt dat je helpt,’ zegt hij. ‘Ik snap nu beter dat wij soms te dichtbij stonden.’

Wat dit familieverhaal laat zien, is hoe complex het leven op een agrarisch familiebedrijf kan zijn. Liefde en werk lopen door elkaar. Verwachtingen worden zelden uitgesproken, maar wel gevoeld. Marije en Henk zijn daarin geen uitzondering. In de ervaringsverhalen, podcasts, webinars en trainingen van TABOER horen we deze verhalen in allerlei varianten terug. Wat steeds terugkomt is het belang van communicatie. Niet één keer, maar voortdurend. Verwachtingen uitspreken. Irritaties benoemen voordat ze verharden. Erkennen dat ieders perspectief anders is.

‘Ik dacht dat Henk wel wist hoe ik me voelde. Maar dat wist hij niet. En ik wist niet hoe zwaar die loyaliteit voor hem voelde,’ blikt Marije terug. Het is niet zo dat alles nu perfect is. Het bedrijf vraagt nog steeds veel. De ouders zijn nog steeds betrokken. Maar er is meer bewustzijn. ‘Het verschil is,’ zegt Marije, ‘dat we nu samen kiezen. En dat voelt als partnerschap.’ Voor Henk betekent dat soms nee zeggen tegen zijn vader. Voor Marije betekent het begrip hebben voor de geschiedenis van het bedrijf. ‘We bewegen naar elkaar toe,’ zegt ze. ‘Dat is misschien wel de kern.’

Tekst: Esther Reinders Beeld: Yvonne van Driel

PRATEN HELPT! TABOER ondersteunt boeren, tuinders en hun gezinnen bij persoonlijke, relationele en mentale vragen. Wanneer het schuurt op het erf of binnen de familie, biedt TABOER een luisterend oor en helpt bij het vinden van passende hulp, met kennis van de agrarische praktijk. Vertrouwelijk, laagdrempelig en betrokken. Meer informatie: www.taboer.nl / 088-8886608. TABOER is een initiatief van LTO Noord, ZLTO, LLTB en Zorg om Boer en Tuinder.

JE STAAT ER NIET ALLEEN VOOR TABOER SPREEKT JOUW TAAL

VRAAG & AANBOD

KLEIN PRIJSJE, GROOT GELUK

– Word afdelingsbestuurder –
Wil jij echt iets betekenen voor boeren en tuinders in jouw regio?

Als afdelingsbestuurder vertegenwoordig je leden richting gemeenten en provincies en help je bij het uitleggen van wat er speelt in de sector.

Je slaat een brug tussen beleid en praktijk en helpt leden bij vragen of lastige onderwerpen. Het kost wat tijd en inzet, maar je krijgt er veel energie, voldoening en invloed voor terug.

Kortom:
klein prijsje, groot geluk!

IETS MOOIS VOOR WEINIG Kom naar ‘Kijk bij de Boer’

Benieuwd hoe het er echt aan toegaat op een boerenbedrijf? Tijdens ‘Kijk bij de Boer’ openen agrariërs hun deuren voor het publiek.

Je ziet met eigen ogen hoe voedsel wordt geproduceerd, hoort het eerlijke verhaal uit de praktijk en ontdekt hoe veelzijdig de sector is. Ieder jaar komen er duizenden bezoekers jong en oud.

Tweede paasdag

Boeren en bedrijven openen hun deuren
Toegang laagdrempelig – belevenis gratis
Kom langs en ervaar het zelf!

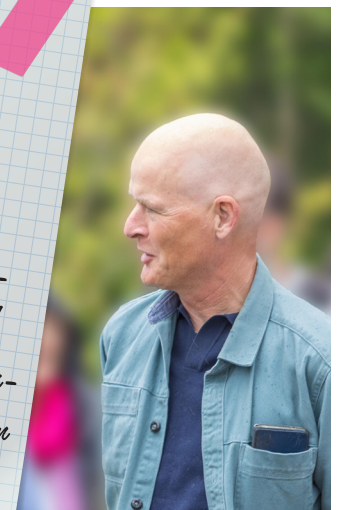
GRATIS AF TE HALEN:

Bakken ervaring

Meer dan 30 jaar ervaring in de agrarische sector en die wordt graag gedeeld!

Of het nu gaat om beleid, dossiers, samenwerking of praktijkvragen: ervaring helpt om situaties beter te begrijpen en oplossingen te vinden. Het werk in de sector blijft volop in beweging en geen dag is hetzelfde.

Wil je sparren, leren of inzichten opdoen?
Ervaring genoeg gratis af te halen!

Ard Mooij werkt al dertig jaar bij LTO Noord en is gepokt en gemazeld. Hij deelt zijn ervaringen met leden en collega’s en dat wordt gewaardeerd.

Ik ben Stefan Witkop en ik doe akkerbouw en loonwerk in Swifterband, Flevoland. Wie er trek in heeft kan wat mij betreft een hoop overbodige regels overnemen.

BIEDEN MAG: Vrachtwagen vol overbodige regels

Veel regels voor de landbouw worden bedacht achter bureaus, ver van de dagelijkse praktijk. Dat kan soms behoorlijk wringen.

Boeren werken met natuur, bodem en weer — niet met vaste data op papier. Denk aan regels rond bemesting of kalenderlandbouw die niet altijd aansluiten op hoe het in werkelijkheid werkt op het land. Meer aandacht voor de praktijk en minder onnodige regels? Daar valt nog veel te winnen!

GEZOCHT: Lid jongerenadviesraad

Wil jij meedenken over de toekomst van de agrarische sector en opkomen voor jonge boeren en tuinders? Dan zoeken wij jou!

De jongerenadviesraad is een actieve en gezellige groep die zich inzet voor de stem van jonge agrariërs. Je leert de sector van binnenuit kennen, doet waardevolle ervaring op en verbreedt je blik. Voor veel leden is het ook een mooie opstap richting een bestuurlijke rol.

Je investeert er wat tijd in (ongeveer vijf à zes bijeenkomsten per jaar), maar je krijgt er veel kennis, contacten en plezier voor terug.

Lijkt dit je wat? Sluit je aan!

Ik ben Yoei Zuidervart en ben lid van de jongerenadviesraad. En we zoeken een nieuw lid!